

Руднік Я. С.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

СТАНДАРТИ АДВОКАТСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Україна обрала курс на інтеграцію до міжнародного простору, що передбачає входження держави до системи міжнародного правопорядку, який об'єднує європейський і світовий правові простори.

Реформування національних правових інститутів, а особливо – адвокатури, приведення національного законодавства до європейського, наближення до загальноновизнаних міжнародних і європейських стандартів – обов'язок України перед РЄ та ЄС.

Орієнтирами на цьому шляху є загальноприйняті у міжнародному просторі стандарти адвокатури, закріплені у ряді міжнародно-правових, регіональних та національних актів, а їх дотримання є необхідною умовою євроінтеграції України.

Поняття «стандарт» увійшло в обіг у XIII ст., пов'язувалось із встановленням зразком одиниці розміру чи маси; у XVI ст. із фізичного зразка розміру чи маси на абстрактне вираження легальної величини такої одиниці; ще пізніше – мінімальним сталим еталоном кількості або розміру;

Нормативно закріплено ст.1 ЗУ «Про стандартизацію» від 05.06.2014 р.: «стандарт – нормативний документ, заснований на консенсусі, прийнятий визнаним органом, що встановлює для загального і неодноразового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності чи її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкованості в певній сфері» [2].

Стандарти ґрунтуються на узагальнених результатах наукових знань, вивченні практичного досвіду, спрямовані на досягнення найбільшої користі для суспільства. Стандарти (неформально) впливають на норми та принципи, що приймаються у порядку, встановленому законодавством.

Отже, «стандарти адвокатури – «це правова модель професійної та особистої поведінки адвоката, яка відповідає загальноприйнятим принципам адвокатської діяльності, які закріплені міжнародними та національними актами, що стосуються адвокатури, а також звичаями і традиціями» [2].

Регулюванню організації та професійної діяльності інституту адвокатури присвячено низку міжнародних актів, прийнятих на глобальному, регіональному, національному рівнях, на рівні міжнародних професійних об'єднань юристів (адвокатів), а також на рівні судової практики, що і є джерелом стандартів адвокатської діяльності у світі. Отже, джерелами стандартів адвокатури є:

- 1) міжнародно-правові акти, зокрема й європейські, з питань адвокатури;
- 2) акти міжнародних юридичних організацій з питань адвокатури;
- 3) рішення міжнародних судів, зокрема й Європейського суду з прав людини та Суду ЄС з питань адвокатури;
- 4) національні акти, що стосуються питань адвокатури;
- 5) національні звичаї і традиції (особливості культури).

Грунтуючись на аналізі джерел, що закріплюють стандарти адвокатської діяльності, можемо сформулювати таку класифікацію стандартів адвокатури:

I. Організаційні (стосуються створення та існування адвокатури):

- 1) верховенство права; 2) недержавний характер адвокатської діяльності;
- 3) незалежність; 4) самоврядування; 5) відсутність дискримінації на зайнятті адвокатською діяльністю; 6) особливий статус адвокатури й адвоката (у публічних, приватних і суспільних сферах); 7) доступність послуг адвокатів;
- 8) дисциплінарна відповідальність адвокатів.

II. Професійної адвокатської діяльності (стосуються функціонування адвокатури): 9) професіоналізм і компетентність; 10) спеціалізації; 11) страхування професійної відповідальності адвокатів; 12) професійна реклама; 13) процесуальна діяльність адвоката; 14) гарантії адвокатської діяльності.

III. Адвокатської етики: 15) етика і культура поведінки (культурний розвиток адвокатів); 16) конфіденційність й адвокатська таємниця; 17) кваліфікація та прагнення до знань і розвитку.

Також слід зазначити, що введення «стандартів адвокатури», як результат, призведе до більш якісного рівня надання адвокатами правових послуг, адже стандартизація адвокатської діяльності зобов'яже адвокатів у своїй роботі дотримуватися дещо нових меж, що, своєю чергою, дозволить особам, яким надаються ці послуги (клієнтам), розуміти спектр послуг, які вони повинні отримати від адвоката у межах угоди. Тобто фактично сформульовані стандарти адвокатури дозволять особі, що потребує правової допомоги, розуміти рівень якості послуг, які їй повинен надати адвокат, як у межах укладеного договору, так і поза ним. Оплачуючи гонорар, клієнт розумітиме, на скільки професійний рівень адвоката відповідатиме рівню стандартів його діяльності.

Характеризуючи адвокатську професійну діяльність, варто вказати на першу й основну її ознаку, яка відображає одне з завдань адвокатури – турботу про громадянина, адже для адвокатури найвищою цінністю та головним обов'язком є захист прав і свобод людини, що, своєю чергою, реалізує конституційні принципи, визначені у ст. 3 Конституції України, де головним обов'язком держави визначено утвердження та забезпечення прав і свобод людини. Реалізація державою забезпечення й утвердження прав і свобод людини здійснюється, зокрема, й через адвокатуру. Отже, стандарти адвокатури перебувають у тому ж правовому полі, що й

Конституція України, і явно узгоджуються з її нормами, що є важливим у межах запропонованої нами теорії «стандартів адвокатури». Таким чином, запропоновані стандарти адвокатури характеризуються передусім турботою про громадянина і державу та відображають одну з основних її ознак [1].

Стандарти професійної діяльності адвокатів повинні бути незалежними від будь-яких адвокатських кабінетів, об'єднань, асоціацій та юридичних практик. Їхнє прийняття й ухвалення має здійснюватися виключно на добровільних засадах.

Список використаної літератури:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про стандартизацію: Закон України від 05.06.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Храпенко Олена Олегівна***